

FFOs program 2014 - 2015

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

FFOs skriftserie: 01/14 FFOs program 2014-2015

ISSN: 0801-8065

Trykk: Allkopi 2014

Opplag: 400

Forord

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, FFO, er samarbeidsorgan av funksjonshemmedes organisasjoner i Norge. FFO ble etablert for å styrke funksjonshemmedes organisasjonenes interessepolitiske kraft for å påvirke utviklingen av det norske samfunnet. Interessepolitisk arbeid er derfor den viktigste oppgaven for FFO.

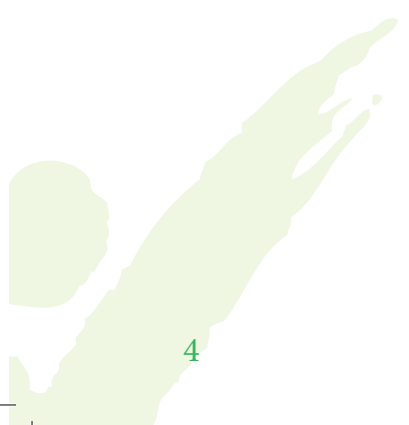
Programmet skal synliggjøre vårt verdigrunnlag og beskrive noe av de utfordringene som mennesker som lever med funksjonshemninger eller kroniske sykdommer møter i det norske samfunnet. Programmet beskriver også våre forventninger til samfunnsutviklingen fremover. FFOs Program er den samlede politiske plattformen som medlemsorganisasjonene står sammen om. Programmet er kort og overordnet dokument som inneholder omtale av de viktigste arbeidsområdene våre. Det skal være retningsgivende for arbeidet i fellesskapet, men er langt fra uttømmende for de interesseområdene fellesskapet favner og som FFO jobber med.

I forlengelsen av FFOs program i perioden 2014 – 2015 er det også startet opp et arbeid med å utarbeide politiske notater som skal tydeliggjøre FFOs politikk på ulike områder. Målet er å gjøre det politiske budskapet mer tilgjengelig for flere og at vi kan jobbe sammen for å få større gjennomslag i politiske saker.

Den mest oppdaterte kilden for FFOs politiske arbeid er www.ffa.no. På våre nettsider vil du finne oppdatert informasjon om aktuelle saker vi jobber med, og informasjon om ulike tema vi er opptatt av. Her finner du også oversikt over hvilke høringer og merknader vi jobber med til enhver tid, og du kan laste ned politiske notater FFO har laget. Vi oppfordrer til å bruke våre nettsider aktivt.

Oslo, 20. januar 2014

Liv Arum
Generalsekretær

Et samfunn for alle

FFO ønsker et samfunn der mennesker som lever med funksjonshemning og kronisk sykdom har like muligheter til å delta på alle områder i samfunnet.

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, artikkel 1:

Denne konvensjon har som formål å fremme, verne om og sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne full og likeverdig rett til å nyte alle menneskerettigheter og grunnleggende friheter, og å fremme respekten for deres iboende verdighet.

FFOs verdigrunnlag

FFOs arbeid bygger på individets grunnleggende menneskerettigheter om at alle har samme menneskerverd. Det er grunnleggende at norsk lovverk er i overensstemmelse med våre internasjonale forpliktelser og at samfunnet har en plikt til å ivareta den enkelte og beskytte mot diskriminering.

I vårt velferdssamfunn har vi som borgere mange rettigheter. Juridisk ligger mye til rette for å få et godt tilbud ut ifra individuelle behov. Men vi erfarer at det ikke er en selvfølge å få oppfylt sin rett. Individuelle rettigheter som ikke ivaretas i praksis på ulike forvaltningsnivåer i samfunnet er en av de største hindringene for en god livssituasjon for mennesker som lever med funksjonshemning eller kronisk sykdom.

Det er diskriminering når samfunnet systematisk stenger ute mennesker med funksjonshemning og kroniske sykdommer på grunn av manglende tilrettelegging. Selv om folk opplever diskriminering ulikt, berører det ofte menneskets grunnleggende interesser og livsforhold som de fleste tar for gitt.

For at alle skal kunne delta som aktive borgere, må vårt samfunn gjøres tilgjengelig på alle områder. For å sikre at alle kan leve selvstendige liv, må den enkelte få oppfylt sine rettigheter og gis innflytelse på hvilke tjenester som skal gis og hvordan eget tjenestetilbud skal uformes.

Gapet mellom individets forutsetninger og omgivelsenes krav

FFO mener at det er i gapet mellom individets forutsetninger og omgivelsenes krav til funksjon at funksjonshemningen oppstår. Dette gapet oppleves så sterkt at FFO i sin definisjon beskriver det som en konflikt.

De fleste tar retten til selv å bestemme over dagliglivets innhold og rytme som en selvfølge; på samme måte som retten til fritt å bevege seg, ha gode oppvekstvilkår, få utdanning, få et arbeid og retten til å bosette seg hvor en vil. Dette er ingen selvfølge for funksjonshemmede i Norge i dag.

Et mangfold – men felles erfaringer

Årsakene til funksjonshemning og kronisk sykdom er mange. FFOs definisjon rommer derfor mange ulike diagnoser, årsaker og symptomer. Felles for medlemmene i FFOs medlemsorganisasjoner er erfaringene fra møtet med det norske samfunnet når det gjelder ivaretagelsen av individuelle rettigheter, tjenestetilbudet og de holdningene folk blir møtt med. Funksjonshemmede og kronisk syke som kulturelt og språklig er ukjente med det norske samfunnet møter ekstra utfordringer.

Til tross for at det generelt er politisk tilslutning til de overordnede målene på alle viktige politikkområder, opplever vi at det ikke bevilges tilstrekkelig med ressurser for å gjennomføre tiltakene som kreves for å nå målene. Det gjelder særlig innenfor innsatsområder knyttet til funksjonshemmedes rettssituasjon, levekår, helse- og omsorgstilbudet, utdannings og arbeid. Avstanden mellom de uttalte politiske målene og den virkeligheten funksjonshemmede opplever, er stor.

FFOs definisjon av funksjonshemning (FFOs Vedtekter § 1.2):

Som grunnlag for sin virksomhet har FFO en forståelse av funksjonshemning som en konflikt mellom individets forutsetninger og miljøets og samfunnets krav til funksjon på områder som er vesentlige for etablering og opprettholdelse av menneskers selvstendighet og sosiale tilværelse.

Samfunnets vilje til å kompensere og redusere følgene av funksjonshemning er avgjørende for individets livskvalitet. Overordnet er viljen til lovfesting av individets rettigheter, tilrettelegging av det sosiale og fysiske miljø samt rettferdig sosial og økonomisk fordeling i samfunnet.

Kompenserende ordninger

Økte forskjeller i folks levekår påvirker den enkeltes helsesituasjon. Å leve med en funksjonshemning eller en kronisk sykdom medfører for mange ekstra kostnader. Når samfunnet ikke kompenserer den enkelte for disse merkostnadene, men forutsetter at individene skal bære disse byrdene selv, skjer det en systematisk diskriminering. For å endre utviklingen, må samfunnet iverksette kompensierende ordninger og tiltak og det må føres en aktiv fordelings- og utjevningpolitikk.

FFO ønsker et samfunn der alle har mulighet til å etablere og opprettholde et selvstendig og sosialt liv uavhengig av egne forutsetninger og menneskelige forskjeller. Vi vil arbeide for et samfunn der alle har et ansvar for fellesskapet og en plikt til å bidra. Samtidig må samfunnet ha en plikt til å iverksette virkemidler som kompenserer og reduserer følgene av funksjonshemning og kronisk sykdom.

Det juridiske rettsgrunnlaget for mennesker som lever med funksjonshemninger og kroniske sykdommer er rimelig godt. Men i praksis er det store

svakheter ved hvordan rettighetene iverksettes. Mange har rett – men får ikke rettigheten sin innfridd. Dette truer den enkeltes rettssituasjon.

Aktive medlemsorganisasjoner gir et sterkt fellesskap

FFO er en paraplyorganisasjon. Det betyr at vårt interessepolitiske arbeid dreier seg om de overordnede utfordringene i vårt samfunn.

FFOs oppdrag er å jobbe for at våre velferds-systemer skal ivareta behovene til alle som lever med helse- og livsutfordringer som følge av funksjonshemning eller en kronisk sykdom. For å kunne formidle det som er viktig for våre grupper inn i politiske prosesser, er vi avhengige av kompetansen og erfaringene som våre medlemsorganisasjoner har. Aktive og kompetente medlemsorganisasjoner er derfor en forutsetning for at FFO-fellesskapet skal være sterkt og ha påvirkningskraft.

Oppvekst

FFO vil arbeide for å sikre barn og unge med funksjonshemning og kronisk sykdom gode oppvekstvilkår.

Et bedre koordinert tilbud

Familier med funksjonshemmede barn og unge opplever ofte at de må slåss for å få det tilbudet de trenger og som de etter loven har krav på. Mange bruker mye tid på å koordinere situasjonen rundt barnet knyttet både til medisinsk behandling, barnehage og skole, omsorgs- og bistandstjenester - alle aktørene som har ansvar overfor barnet. Både barn, unge og deres familier opplever at de ofte blir kasteballer mellom ulike fagpersoner, ulike sektorer og ulike ansvarsnivåer.

Til tross for individuelle rettigheter opplever mange at tjenestene er fragmentert, at søknadsprosesser tar for lang tid og at forvaltningen mangler nødvendig kompetanse. Det gir en opplevelse av ikke å bli forstått eller ivaretatt.

Økonomisk trygghet i hverdagen

Våre barns oppvekstvilkår er avhengig av at familiene og foresatte får bistand når de trenger det og at den økonomiske situasjonen er trygg og forutsigbar. Dette handler f.eks. om muligheten til å få omsorgslønn og pleiepenger.

FFO vil arbeide for at forholdene legges godt til rette slik at foreldre og pårørende kan ha en god omsorgssituasjon samtidig som de som har mulighet til det kan være yrkesaktive. Støtteordninger må balanseeres slik at disse to hensynene ivaretas og familiene ikke straffes økonomisk for å påta seg omsorgsopdraget for egne barn.

En trygg skole og barnehage

For å etablere et solid fundament for en god oppvekst, er det avgjørende viktig at alle barn inkluderes i tiltak og tilbud som tilbys barn i oppveksten. De viktigste sosiale arenaene for barn er barnehagen og skolen. Disse virksomhetene bærer derfor et stort ansvar for å iverksette nødvendige tiltak tidlig og gi

barn gode oppvekstvilkår. Kompetansen om ulike funksjonshemninger og kronisk tilstander er i mange kommuner mangelfull. Det kan resultere i at feil tiltak iverksettes, eller at det ikke iverksettes nødvendige tiltak f.eks. i vanskelige omsorgssituasjon.

Et kompetent og godt tilrettelagt tiltaksapparat i kommunen knyttet til barnehagetilbudet og en tilpasset undervisningssituasjon i skolen er avgjørende for oppvekstsituasjonen for barn og unge som lever med funksjonshemning eller en kronisk sykdom.

Et styrket habiliteringstilbud til barn

Rett tilbud til rett tid vil hjelpe barnet til å mestre sin livssituasjon, i skole, i fritid, i møter med venner og i sosiale relasjoner. Derfor er det viktig at det settes av tilstrekkelige ressurser til habilitering av barn. Mange instanser og nivåer må samarbeide for å få et godt tilbud rundt hvert enkelt barn, og individuell plan (IP) er et viktig verktøy. Planen må beskrive bredden i de tjenester det er behov for, og tydelig plassere oppfølgingsansvaret. Planen må oppdateres jevnlig og følge barnets utvikling.

Sammen med helsetjenesten er skole og barnehage viktige habiliteringsarenaer. Gode oppvekstvilkår forutsetter god ivaretagelse av koordineringen av det tverrfaglige samarbeidet mellom fagpersonene rundt det enkelte barn. Rollen til koordinatoren i kommunen er derfor avgjørende for å lette situasjonen for mange familier.

Utdanning

FFO vil arbeide for at alle får reelt utbytte av skole og utdanning på alle nivåer og områder.

En skole tilpasset eleven?

Skolen skal være for alle, der tilgjengelighet, likeverd og tilpasset opplæring er kjernen i skolehverdagen. Dette stiller store krav til innretningen av utdanningssystemet. Det handler om å ha like muligheter til opplæring, uavhengig av evner og forutsetninger. En tilpasset opplæring forplikter læreren, rektor og skoleeier til å ta ansvar for hver enkelt elev i undervisningen og skolehverdagen. Skolen er en viktig fellesarena der elevene skal lære å bli sosiale, inkluderende og empatiske mennesker.

Det er et tankekors at selv om det i skolen jobbes systematisk med tilpasset opplæring, går ikke andelen elever som får spesialundervisning ned. Uten at det er hjemmel for det i opplæringsloven, opplever flere elever å bli tatt ut av den ordinære undervisningen til langvarige og permanente segregerte opplegg. Det er også praksis at svake elever fritas fra nasjonale prøver. Det er fortsatt mange utfordringer før vi har en skole for alle der alle elever får tilpasset opplæring i tråd med sine individuelle behov.

Skolen er i tillegg elevens viktigste sosiale arena. Derfor må skolen være bevisst på å ivareta barn og unge som sliter med eget selvbilde, sosial tilpassing eller psykiske utfordringer. For å sikre en god læringssituasjon for alle, må skoleeier påse at det er nødvendig kompetanse i skolen til å møte elevers ulike behov, det gjelder også når de lever med ulike diagnoser og funksjonshemninger.

Retten til spesialundervisning

Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon av spesialundervisningen i skolen trekker fram at fylkesmennene får tilbakemeldinger på at barn får avslag på spesialundervisning på grunn av kommunens økonomi. Å vise til sviktende økonomi er i strid med lovverket og FFO mener det må få konsekvenser for kommuner

når de bryter loven. Rapporten viser også at saksbehandlingstiden i PP-tjenesten er for lang og at det ikke lages gode nok opplegg for spesialundervisningen. I tillegg får foreldre sjelden vite hvor og hvordan de kan klage på vedtak som er fattet, hvis de ikke er fornøyde. Dette viser at skoleeiere svikter på flere kritiske områder. Den som betaler prisen er eleven, og særlig elever med særskilte behov.

Skolen må ivareta elevenes rettssikkerhet

Undervisningen i norsk skole skal etter opplæringsloven basere seg på tilpasset opplæring. Det fremgår ikke av lov eller forskrift hva som ligger i prinsippet om tilpasset opplæring, og dette kan ikke brukes som en individuell rettighet for den enkelte elev.

Selv om kommunene har en klar plikt på utdanningsområdet, er det i dag til dels uklare grenser mellom prinsippet om tilpasset undervisning, retten til spesialundervisning, krav til elevens skolemiljø og plikten til individuell tilrettelegging i skolen etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Å bruke individuell opplæringsplan (IOP) og individuell opplærings- og deltagelsesplan (IODP) som verktøy for å sikre gjennomføringen av gode opplæringsløp, er helt sentralt for elever som er avhengig av å få tilpasset og tilrettelagt opplæring.

Manglende kompetanse i forvaltningslovens krav til saksbehandling truer rettssikkerheten for mange som har behov for spesiell tilrettelegging. For funksjonshemmede er alle overganger en utfordring. Det gjelder overgangen fra barnehage til barneskole, fra barneskole til ungdomsskole, fra ungdomsskole til videregående skole og for overgangen fra utdanning til arbeid. I oppfølgingen av den enkelte elev er det helt vesentlig å ha oppmerksomhet på overgangene i utdanningsløpet.

Retten til fornyet opplæring

Voksne med ervervede språkvansker, kognitive kommunikasjonsvansker og syn- og hørselsvansker har rett til fornyet opplæring i grunnleggende ferdigheter. Opplæringen krever spesialpedagogisk kompetanse og de fleste vil være omfattet av retten til spesialundervisning. Dessverre er tilbudet i de fleste kommuner mangelfullt og variabelt. Det hindrer mennesker som opplever å miste ferdigheter som følge av skade å få det opplæringstilbudet de har rett til og behov for.

For at disse tilbudene skal være godt tilpasset den enkeltes behov, kreves det spesialkompetanse og tverrfaglig samarbeid i kommunene. Der kommunene selv ikke har kompetansen, må det innhentes nødvendig hjelp og bistand i Statped eller andre fagmiljøer.

Funksjonshemmede i høyere utdanning

Det er en klar sammenheng mellom utdanningsnivå og deltakelse i arbeidslivet. Jo høyere utdanning, desto bedre mulighet for arbeid. For funksjonshemmede er det dokumentert at utdanningseffekten er enda større. Å legge forholdene godt til rette for at flere funksjonshemmede gjennomfører et studium er derfor et viktig innsatsområde.

FFO er også opptatt av å synliggjøre funksjonshemmede studenters erfaringer i høyere utdanning. Det er behov for å få dokumentert lærestedenes tilretteleggingspraksis og studentenes erfaringer med denne. Dette kan dokumenteres gjennom forskning og evalueringer. Levekårsundersøkelsen for studenter må utvides slik at den også inkluderer levekårene til studenter med funksjonshemming og kronisk sykdom.

Arbeid

FFO vil arbeide for at mennesker som lever med funksjonshemming og kronisk sykdom sikres mulighet til å bruke sine evner og kapasitet i aktiv deltakelse i arbeidslivet.

Deltakelse på like vilkår som alle andre

Å delta i arbeidslivet på like vilkår som alle andre har alltid vært en viktig kampsak for funksjonshemmede organisasjoner – og er det fortsatt. Ifølge Statistisk sentralbyrå står over 80 000 funksjonshemmede utenfor arbeidslivet og som ønsker seg inn. Det er mange jobbsøkere som erfarer at funksjonshemmingen skremmer potensielle arbeidsgivere, til tross for at en er godt kvalifisert for jobben og har lyst til å jobbe.

Å delta på like vilkår innebærer å få tilrettelagt arbeidet ut fra de forutsetninger og behov man har. For mange er det nødvendig å tydeliggjøre behovet for skreddersøm av arbeidssituasjonen. Det er også helt avgjørende at arbeidsgivere kan ha trygghet på at de får tilstrekkelig veiledning og oppfølging når det er behov for det og at nødvendige ressurser og virkemidler er tilgjengelige uten ekstrakostnader.

Vårt samfunn har fortsatt er en lang vei å gå før vi har et inkluderende arbeidsliv. Mange opplever å bli mistenkeliggjort av arbeidsgivere, som ikke tør å ta sjansen på ansettelse fordi du har en funksjonshemming eller en kronisk sykdom. Holdningene i arbeidslivet sammen med usikkerhet om vilkårene for å ta inn funksjonshemmede, er et vesentlig hinder for funksjonshemmedes deltakelse i arbeidslivet.

Synliggjøring av ubrukte ressurser

Funksjonshemmede og kronisk syke som står utenfor arbeidslivet, er en ubrukt ressurs. FFO mener økt arbeidslivsdeltakelse gir gevinster i alle ledd. Dette er også dokumentert gjennom samfunnsøkonomiske analyser, som viser den positive økonomiske effekten ved å legge til rette for funksjonshemmede arbeidstakere. Når du står utenfor og ønsker deg inn, er det fortvilende og lite motiverende som arbeidssøker å stadig møte stengte dører.

Videreutvikling av Jobbstrategien

Jobbstrategien for mennesker med nedsatt funksjonsevne må gi mest mulig konkrete resultater. Enkelte aktører har tatt utfordringen og systematisk ansatt funksjonshemmede. Det er avgjørende at flere virksomheter tar denne utfordringen. FFO mener at offentlige virksomheter, både statlige og kommunale, må gå foran og rekruttere flere funksjonshemmede arbeidstakere for å oppnå resultater. For å lykkes er det dessuten avgjørende at strategien forankres hos ansvarlige aktører, og spesielt hos partene i arbeidslivet.

Arbeid for økt livskvalitet

Det lønner seg å jobbe. I tillegg gir en plass i arbeidslivet bekreftelse og selvtillit. Å være i arbeid er den viktigste enkeltfaktoren for å utjevne sosiale helseforskjeller. Derfor betyr yrkesaktivitet også mye for den enkeltes helse. I tillegg er arbeidsplassen ofte også en arena for å få venner og bygge sosiale nettverk som er viktig for å kunne ha et sosialt liv. Dette er faktorer som står sentralt også for mennesker som lever med funksjonshemming og kroniske sykdommer, og som handler om den enkeltes livskvalitet og deltakelse.

Levekår

FFO vil arbeide for at mennesker som lever med funksjonshemming og kronisk sykdom sikres en levestandard på linje med den øvrige befolkningen.

Bedre levekår for funksjonshemmede og kronisk syke

Mennesker med funksjonshemming og kronisk sykdom har dårligere levekår enn befolkningen for øvrig. Hovedårsaken er svak tilknytning til arbeidslivet. Mange funksjonshemmede og kronisk syke har også til dels betydelige merkostnader som følge av sin livssituasjon. FFO er opptatt av å øke antall funksjonshemmede som er i arbeid. Samtidig må de som ikke kan jobbe få trygdeytelser det går an å leve av. I tillegg må samfunnet kompensere folks ekstrakostnader knyttet til det å være funksjonshemmet eller kronisk syk.

Trygd for trygghet

Alle skal kjenne trygghet for å ha et liv i verdighet når arbeidsevnen reduseres eller faller bort, eller den ikke er til stede som følge av medfødte eller påførte funksjonshemninger. Ytelser til livsopphold og kompensasjon for merutgifter som følge av funksjonshemming eller kronisk sykdom må ivaretas.

Funksjonshemmede eller kronisk syke skal ikke ha en lavere velferd enn andre. Det er vesentlig for livskvaliteten at den enkelte kjenner trygghet i eget liv. En avgjørende faktor er at trygdeytelsene er gode, samtidig som de som folk gjøres i stand til å forsørge seg selv og sine nærmeste i dagliglivet. For mange er ulike løsninger for å kombinere trygd og arbeid helt vesentlig for en god livssituasjon. At systemet er fleksibelt og lar seg tilpasse ulike individuelle situasjoner er viktig for at trygdeordningene skal gi trygghet for den enkelte.

Sikre funksjonshemmedes rettssituasjon

Altfor mange opplever at de har en lovfestet rettighet, men at rettigheten ikke utløses i praksis. På ulike områder innenfor velferdsretten erfarer vi at den enkelte ikke får sin individuelle rett og at kommunene ikke innfrir sine lovpålagte forpliktelser.

Kommunenes manglende oppfølging av den enkeltes rettssituasjon utfordrer funksjonshemmedes levekår i praksis. Så lenge kommuner unnlater å ta det ansvaret de er pålagt vil funksjonshemmede og kronisk syke komme til kort.

FFO ønsker ikke en situasjon der kommunen du bor er avgjørende for om du får innfridd dine rettigheter eller ikke. FFO ønsker heller ikke en situasjon der den enkelte, som har definerte rettigheter, tvinges til å gå rettens vei mot kommunen for å få dem innvilget. Reglene for adgang til fri rettshjelp er i dag særdeles strenge og omfatter ikke de mest sentrale rettighetslovene på velferdsområdet. Det er en stor belastning både økonomisk og personlig å fremme egne søksmål for å få oppfylt sine rettigheter. Derfor er det få rettsavgjørelser på velferdsrettens område i Norge, og derfor må ordningen med fri rettshjelp utvides.

For å sikre funksjonshemmedes og kronisk sykes rettssituasjon mener FFO at klagemulighetene i forhold til de enkelte lovene må tydeliggjøres og skjerpes. Videre må kommunene som ikke leverer, møtes med ulike former for sanksjoner når de unnlater å oppfylle sine forpliktelser.

Helse

“ FFO vil arbeide for en godt utbygd helsetjeneste, som ivaretar behovene til mennesker som lever med funksjonshemning og kroniske sykdommer gjennom hele livet og uten at den enkelte påføres kostnader.

Økt kompetanse og bedre samhandling i helsevesenet

Mennesker som lever med funksjonshemninger og kroniske sykdommer er avhengig av et offentlig helsevesen som har nødvendig kompetanse, høy kvalitet i tjenestene og tilstrekkelig behandlingsskapasitet. Samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten er sentral for å få til gode behandlingsforløp på tvers av forvaltningsnivåer. Det samme gjelder samarbeidet mellom ulike klinikker, fagdisipliner og profesjoner i sykehus. For mennesker som lever med sammensatte helseproblemer er dette samarbeidet helt avgjørende. Brukermedvirkning på systemnivå er fortsatt under etablering, samtidig som systemet er under endring gjennom bl.a Samhandlingsreformen.

Økt pasientsikkerhet

Mange erfarer at de må fortelle sin pasienthistorie gang etter gang. Noen opplever ikke å bli sett som pasient og at helsepersonell heller ikke ser helheten i den enkeltes helsesituasjon. Den enkelte bruker av helse- og omsorgstjenester er selv en viktig ressurs. Aktiv medvirkning i definisjon og gjennomføring av egen behandling vil virke positivt på livskvaliteten. Deltakelsen kan for mange inkludere likemannsopplegg eller lærings- og mestringsopplegg, der samspill med andre brukere står sentralt.

Mange opplever også at helsetjenesten ikke har tilstrekkelig kunnskap om ulike funksjonshemninger og kroniske sykdommer og at helsetjenesten generelt mangler gode pasientadministrative systemer. Det erkjennes også at det skjer for mange unødige feil i helsetjenesten. Pasientsikkerhetsarbeidet og innsatser for å sikre kvaliteten i tjenestene må derfor forsterkes både i spesialisthelsetjenesten og i kommunene.

Å ivareta den helhetlige tilnærmingen, pasientsikkerhet og kvalitet i tjenestene har avgjørende betydning for alle som lever med helseutfordringer. Det gjelder for både akutte og planlagte behandlingssituasjoner, men det gjelder også for innsatser på lokalt nivå som forebyggende tiltak, habiliterings- og rehabiliteringstilbud. Å leve med forutsigbarhet i tilbudet og tjenestene du er avhengig av, er avgjørende for alle som lever med funksjonshemning og kronisk sykdom gjennom store deler av livsløpet.

Habilitering og rehabilitering til alle som trenger det

Det er bred politisk enighet om at det må satses på habiliterings- og rehabiliteringsfeltet, likevel skjer det lite. Målet for innsatsene er at den enkelte skal mestre sin egen hverdag. Det handler om selvstendighet, velferd og livskvalitet. Betydningen av å få et godt tilbud er avgjørende for den enkeltes opplevelse av egen situasjon og for livskvaliteten.

Tilbudet om habilitering og rehabilitering er uforutsigbart og svært mangelfullt mange steder. Derfor må det legges frem en forpliktende plan som sikrer utvikling av kvalitet, kompetanse og kapasitet innen habilitering og rehabilitering. Planen må fange opp helheten i pasientens behandlingsforløp og omfatte både spesialisthelsetjenesten og kommunene.

Tilgjengelighet

“ FFO vil arbeide for et samfunn som er tilgjengelig, slik at mennesker som lever med funksjonshemning og kronisk sykdom kan delta aktivt på alle livsområder og være en del av samfunnets fellesskap.

Et universelt Norge i 2025

Norge universelt utformet innen 2025 er målet i handlingsplan for universell utforming som et samlet Storting har tilsluttet seg. Det er et ambisiøst mål, og FFO mener måloppnåelsen bare vil nåes dersom organisasjonene øver et konstant press på myndighetene.

For å kunne oppnå ambisjonen i handlingsplanen må det settes tidsfrister for når ulike bygningstyper skal være universelt utformet. I tillegg må målene for et universelt utformet transportsystem i Nasjonal transportplan 2014 – 2023 harmoniseres med ambisjonsnivået i handlingsplanen gjennom en helhetlig handlings- og finansieringsplan.

Det må settes tilgjengelighetskrav til utforming av boliger gjennom lover og forskrifter. Dette er en forutsetning for at funksjonshemmede skal kunne finne egnet bolig der de ønsker å bo. Å leve et selvstendig liv innebærer også frihet til å kunne besøke familie og venner der de bo. Derfor må kravene som settes til boligbygging være generelle og gjelde alle. I tillegg må det være ordninger som gjør at allerede bygde boliger kan gjøres tilgjengelige.

Forskriften om universell utforming av IKT innebærer at det settes krav om at nettløsninger og selvbetjeningsautomater rettet mot allmennheten, skal være universelt utformet. Det betyr at løsningene skal være tilgjengelige for alle og kunne brukes av alle, også for eksempel blinde og svaksynte.

Til tross for forskriften, er det enkelte sektorer som ikke er omfattet blant annet utdanningssektoren. I utdanningssystemet vil derfor mennesker som lever med funksjonshemninger fortsatt møte utfordringer i forhold til IKT.

Organisasjonsarbeid

FFOs vil arbeide for å fremme medlemsorganisasjonenes samfunnspolitiske innflytelse og videreutvikle samarbeidet i FFO. Gjennom internasjonalt samarbeid og bistandsarbeid vil FFO styrke funksjonshemmedes rettigheter og levekår.

FFO som kunnskapsarena

FFO er en paraply med medlemsorganisasjoner som representerer en stor bredde – fra store kronikerorganisasjoner til små organisasjoner for sjeldne diagnoser. FFO ønsker å være en kunnskapsarena for medlemsorganisasjonene og FFOs lokale ledd, der vi kan bidra til økt kunnskap og aktivitet rundt det interessepolitiske arbeidet både på nasjonalt og lokalt nivå. Grunntanken i FFO er at vi står sterkere sammen.

FFO skal også være en kunnskapsarena knyttet til områder som for eksempel brukermedvirkning og likemannsarbeid, som er viktig for mange og som de fleste av FFOs medlemsorganisasjoner jobber med.

Bedre rammebetingelser for organisasjonene våre

De sentrale tilskuddsordningene for organisasjoner av mennesker med funksjonshemming og kronisk sykdom har hatt liten vekst sett i lys av antall organisasjoner innenfor ordningen og sammenlignet med økningen av arbeidsoppgaver og økte forventninger til våre organisasjoner. FFO vil derfor jobbe for å bedre rammebetingelsene for våre medlemsorganisasjoner.

FFOs solidaritetsarbeid

I arbeidet med å fremme demokrati og menneskerettighetsarbeid i utviklingsland ønsker FFO å videreføre samarbeidet med de ulike organisasjonene i Nepal, sørlige Afrika og Kina.

Samarbeidspartnerne viser til FN-konvensjonen om like rettigheter for mennesker med funksjonshemming i sitt arbeid overfor egne myndigheter, og oppfordrer sine myndigheter til å realisere konvensjonen.

Atlas-alliansen

FFO vil også fortsette sitt engasjement i Atlas-alliansen. Vi stiller oss bak alliansens visjon: «*Et samfunn for alle uten menneskeskapte barrierer*».

Alliansen er en bred sammenslutning av organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke, pasienter og pårørende. Samarbeidet i bistandsprosjektene bygger på medlemsorganisasjonene egne erfaringer og kompetanse for å styrke funksjonshemmedes menneskerettigheter i den fattige delen av verden.

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

FFO er funksjonshemmedes organisasjoners samarbeidsorgan i Norge. FFOs 75 medlemsorganisasjoner har rundt 335 000 medlemmer.

FFOs overordnede mål er samfunnsmessig likestilling og deltakelse for funksjonshemmede. FFO er grunnfestet i troen på menneskeverdets ukrenkelighet og solidaritetssamfunnet, og motarbeider alle former for diskriminering av funksjonshemmede. FFO krever anerkjennelse av alle menneskers likeverd, lik rett og like muligheter.

Likestilling og deltakelse innebærer at funksjonshemmede gis rett til medvirkning og medbestemmelse. Likestilling og deltakelse innebærer at funksjonshemmedes organisasjoner anerkjennes som funksjonshemmedes representanter.

FFOs virksomhet og arbeidsform

FFO er et organ for å fremme felles politisk opp-treden blant funksjonshemmedes organisasjoner i samfunnet. FFO ønsker å styrke medlemsorganisasjonene slik at samarbeidet i FFO blir rotfestet i den enkelte organisasjons mål og aktivitet. FFOs opplysningsvirksomhet bygger på troen på solidaritet, menneskerettigheter og menneskets evne til livslang læring.

Funksjonshemning

FFO ser på funksjonshemning som en konflikt mellom individets forutsetninger og miljøets og samfunnets krav til funksjon på områder som er vesentlige for etablering og opprettholdelse av menneskers selvstendighet og sosiale tilværelse.

Samfunnets vilje til å kompensere og redusere følgende av funksjonshemning er avgjørende for individets livskvalitet. Overordnet er viljen til lovfesting av individets rettigheter, tilrettelegging av det sosiale og fysiske miljø samt rettferdig sosial og økonomisk fordeling i samfunnet.

Solidaritet

FFO-samarbeidet bygger på troen på et solidarisk samfunn. FFO ønsker en samfunnsutvikling som virkeliggjør alle menneskers likeverd, lik rett og like muligheter. Et samfunn der funksjonshemmede er likestilte er et samfunn tuftet på solidaritet og som praktiserer likeverdige levekår og rettferdig fordeling.

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Mariboegs gate 13, 0183 Oslo.
www.ffo.no E-post: info@ffo.no Telefon: 815 56 940